

مختصری درباره زندگی و نسب قاجارها

۲۹ تیر ۱۳۹۶ ساعت ۱۹:۰۸

ترکمانان آق قویونلو که در آذربایجان مدتی حکومت کردند و می توان گفت که پایه ی اصلی نیروی صفویه را در اوایل کار بنا نهادند، نام خود را به دسته ای از ترکمانان داده اند که چند قرن بعد با عنوان قاجاریه در عرصه ی سیاست ایران ظاهر شده اند

کافه تاریخ- سبک زندگی

ترکمانان آق قویونلو که در آذربایجان مدتی حکومت کردند و می توان گفت که پایه ی اصلی نیروی صفویه را در اوایل کار بنا نهادند، نام خود را به دسته ای از ترکمانان داده اند که چند قرن بعد با عنوان قاجاریه در عرصه ی سیاست ایران ظاهر شده اند و اگر قاجاریه را نتوانیم به علت طول زمان از بازماندگان ترکمانان آق قویونلو بدانیم باز این نکته مسلم است که قاجاریه به ترکمان بودن خود مباهات می کرده اند و به همین دلیل حتی پس از آن که تاج و تخت سلطنت ایران را قبضه کردند، القاب و عناوین قویونلو و دولو را که معرف زندگانی ساده ی شبانی آنان در ادوار قبل از دوره ی فرمانروایی بوده است همچنان برای خود حفظ کردند.

از اشاراتی که در بعضی از اسناد تاریخی استچنین برمی آید که در دوره ی صفویه، شاید به علت آنکه سلاطین اولیه ی آن سلسله از طرف مادر قرابتی با ترکمانان داشتند، ترکمانان ساکن حوالی رود ارس برای مرزبانی و دفاع از خاک ایران در برابر یورش ها و دستبردهای ازبکان به استرآباد(گرگان امروز) کوچانده شده اند و این انتقال خود دلیل بارزی است بر اینکه ایل مزبور هنوز قدرت جنگجویی و خوی سپاهی گری را حفظ کرده و می توانسته است در برابر فشار ازبکان و ترکمانان ساکن ترکستان غربی مقاومت کند.

ایل قاجار در دوران پادشاهی صفویه غالباً به تعهداتی که درباره ی حفظ سرحدات ایران داشتند، عمل می کردند و نسبت به دربار صفویه وفادار بودند و در این دوره نهضت یا شورشی که جنبه ی قیام علیه دولت مرکزی ایران داشته باشد، از این ایل دیده نشد و در اکثر جنگ های بزرگ در این دوره که به تناوب میان قوای ایران و نیروهای عثمانی و ازبک در مشرق و مغرب ایران روی می داد، سران و عده ای از زبندگان ایل قاجار شرکت داشتند. علت و سبب این آرامش و انقیاد قاجاریه را در این دوره می توان یکی قرابت نژادی این ایل با سلاطین اولیه صفویه و دیگر بروز اختلاف و دودستگی در میان سران ایل دانستهنگامی که ترکمانان قاجار مأمور حفظ سرحدات ایران در گرگان و دشت شدند، به حکم ضرورت زندگی شبانی دشت های کنار رود گرگان و اترک را برای سکونت خویش اختیار کردند تا هم سرزمینی مشابه مسکن سابق خود داشته باشند و هم از مراتع و مرغزارهای کنار اترک و گرگان استفاده کنند. کوخ های ایلیاتی تیره ها و قبایل قاجار، در طول دره ی رود گرگان برپا شد و پس از مدتی که تاریخ قطعی آن را نمی توان معین کرد، از لحاظ محل سکونت میان دستجات ایل اختلافاتی روی داد و سران و کلانتران ایلحد فاصلی برای حوزه ی سکونت و چراگاه احشام و اغنام قبایل تعیین کردند که جریان رود گرگان شاخص آن بود. بدین ترتیب عده ای از قبایل قاجار در حوضه علیای رود گرگان و عده ی دیگر در حوضه ی سفلی آن رود ساکن و در آن زمان دسته ی اول به یوخاری باش و دسته ی دوم به اشاقه باش که دو اصطلاح ترکی است. مشهور و بعدها دسته یوخاری باش به دولو و قبیله ی اشاقه باش به قویونلو معروف شدند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۶۰۷۴/قاجارها-پس-سازند-زندگی-در-بار-مختصر>